

DE REORGANISATIE VAN DE MAATSCHAPPIJ.

De voorstanders van de voorstellen van het hoofdbestuur beroepen zich op een uitlating van den secretaris, dat het met een volbezoldigd secretaris alleen ook niet zal gaan. Ik heb deze uitlating niet kunnen hooren, maar was overtuigd dat daarmee iets anders bedoeld werd. Het is bekend, dat SCHREVE meent, dat de secretaris lid van het hoofdbestuur behoort te zijn, terwijl de volbezoldigde secretaris ondergeschikt ambtenaar van het hoofdbestuur zou moeten worden. Voor beide meeningen is veel te zeggen. De secretaris-hoofdbestuurder heeft te veel mee te zeggen; dat is het groote bezwaar tegen het tegenwoordige stelsel. Maar daar staat iets anders tegenover. De hoofdbestuurder-secretaris is verantwoordelijk tegenover de algemeene vergadering, de secretaris-ambtenaar tegenover het hoofdbestuur. Tegenwoordig is wel het geheele hoofdbestuur, maar toch de secretaris in de eerste plaats verantwoordelijk voor de daden, die van het hoofdbestuur uitgaan. Ik herinner slechts aan het bekende niet verzonden adres, waarop collega SIKKEL zinspeelde, dat den toenmaligen secretaris tot heengaan noopte. Wordt de secretaris ambtenaar, dan wordt het hoofdbestuur in zijn geheel verantwoordelijk, en zal dus in de praktijk de verantwoordelijkheid voor alles, wat van het hoofdbestuur uitgaat, rusten op den voorzitter. Het jaarverslag wordt uitgebracht door den secretaris, die er voor verantwoordelijk is. Wordt de secretaris ambtenaar, dan komt het jaarverslag voor rekening van het hoofdbestuur. Het is duidelijk, dat *dan* het werk van den voorzitter zóó veel zal toenemen, dat het inderdaad voor één man niet te doen is. Het blijkt, dat de secretaris dat bedoeld heeft.

Zou het niet mogelijk zijn een regeling te treffen, die de partijen bevredigt? Laat het hoofdbestuur blijven, zooals het nu is, met een secretaris, die lid is van het hoofdbestuur, en stel aan het hoofd van het bureau van den secretaris een directeur of chef de bureau of hoe men dien wil noemen, die onder den secretaris het werk verricht, dat nu op de schouders van den secretaris rust. De secretaris blijft dan de verantwoordelijke persoon, en kan voor een groot deel het werk verrichten, dat door het hoofdbestuur aan den tweeden voorzitter is toegedacht. Het doorlopend overleg, dat bij aanstelling van een secretaris-ambtenaar met den voorzitter noodig is, komt dan op de schouders van den secretaris. Overlegd kan dan worden, of de chef de bureau een geneeskundige of een jurist of een kantoormensch moet zijn. Blijkt deze regeling later niet te voldoen, dan kan het gemakkelijk veranderd worden, omdat op het bureau toch meer hulp moet komen, en wij dus niet verlegen behoeven te zijn met dien ambtenaar. Het voordeel zou zijn, dat wij hebben een secretaris, die lid is van het hoofdbestuur, waarvoor toch veel te zeggen is, terwijl die secretaris niet, zooals nu, half ambtenaar is. De toelage kan niet vervallen, maar de verhouding wordt anders.

En dan zou ik nog iets willen zeggen. Het hoofdbestuur of collega SIKKEL heeft gezegd, dat de voorstellen van het hoofdbestuur niet behooren te worden aangenomen, tenzij zich een overgrootte meerderheid er vóór verklaart. Dat is op een algemeene vergadering niet uit te maken. Als zich bij stemming de meerderheid er voor verklaart, dan is een voorstel aangenomen, onverschillig hoe groot de meerderheid is. Men kan niet in strijd met de wet vóór de stemming gaan uitmaken, hoe groot het aantal voorstemmers moet zijn, om het voorstel als aangenomen te beschouwen. Zou het nu niet goed zijn, als het hoofdbestuur een proefstemming uitschreef in de afdelingen? Als de afgevaardigden verslag hebben uitgebracht over de algemeene vergadering, en het verslag is verschenen, dan zullen wij wel zoo ongeveer allen een meening hebben over de zaak. Laat dan het hoofdbestuur kort geformuleerde vragen stellen, en daarover stemming vragen van de afdelingen. Blijkt dan, dat er geen sprake is van een meerderheid vóór de voorstellen, dan zou het dwaasheid zijn een buitengewone algemeene vergadering te houden, alleen om de voorstellen te laten verwerpen. Is er een kleine meerderheid voor, of zelfs een niet al te kleine, dan kan het hoofdbestuur overwegen, of het wenschelijk is de zaak aan een stemming te onderwerpen, of dat het beter is naar een eenvoudiger oplossing te zoeken. Collega SIKKEL heeft herhaaldelijk gezegd, dat het zeer wenschelijk is, te weten, hoe de

meening in de afdeelingen is. Daarvan weten wij tot nu toe heel weinig. Het eenige middel is, om een stemming uit te lokken, die tot niets bindt, maar die licht kan geven.

Leeuwarden, 23 Augustus 1920.

L. DE JAGER.

TOEGELATEN ZIEKENINRICHTINGEN.

Het was mij bijzonder aangenaam den volledigen tekst en toelichting van het zoo gewichtige wetsontwerp op de ziekenverzorging in het *Tijdschrift* te zien opgenomen. De groote ruimte, die terecht voor die publicatie verleend is, geeft mij den moed, om een klein plaatsje te vragen voor een denkbeeld, dat mij belangrijk voorkomt.

Wordt de wet in hoofdlijnen aangenomen, dan zullen er tal van nieuwe ziekeninrichtingen moeten komen en bestaande moeten worden uitgebreid en verbeterd. Dat werk zal niet meer, zooals tot nu toe, behoeven af te stuiten op geldelijke bezwaren. Maar wie zal het ter hand nemen? De minister verwacht alles van het particulier initiatief en het lijdt geen twijfel, of verschillende bestaande corporaties zullen plaatselijk aan den arbeid gaan. Het doel echter, om alle deelen van ons land zoo snel en zoo oordeelkundig mogelijk te voorzien, wordt zoodoende niet of eerst langs een onnoodig langen en moeielijken weg bereikt. Het is toch gewenscht, dat er niet alleen meer ziekeninrichtingen verrijzen, maar ook dat deze komen op de geschikte plaatsen en telkens in den meest geschikten vorm. Oordeelkundige opzet, inrichting en verspreiding zijn het, wat wij noodig hebben. Naast kleinere aan matige eischen voldoende en naar de behoefte verdeelde ziekenhuizen diene telkens op niet te veel afstand een grooter te vinden zijn, dat in diagnostisch en therapeutisch opzicht meer kan geven. Daartoe is een centrale leiding vereischt, die ervaring heeft en krijgt ten opzichte van bouw, inrichting en exploitatie. Van voordeel zal dat zijn voor de meest oeconomische wijze van werken, ook voor de regeling van de specialistische hulp ten plattelande, voor het vervoer van zieken naar het ziekenhuis of van het eene naar het andere. Zeker is een centrale actie van belang bij het overleg met de personen, die door den minister met het toezicht op de toegelaten ziekeninrichtingen belast worden.

Niet aan de particulieren, niet aan het toeval moeten wij dus de oprichting (in verscheidene gevallen ook de exploitatie) overlaten, maar de geneeskundigen moeten de leiding op zich nemen. Indertijd is ten opzichte van ziekenfondsen hetzelfde ongeveer betoogd, met het gevolg, dat onze Maatschappij het oprichten van afdeelsziefenfondsen als een hoofdbedrijf aanvaardde.

Zal nu de Maatschappij ook ziekeninrichtingen tot stand moeten brengen en exploiteeren? Ik geloof, dat, gezien de reeds zware taak der Maatschappij en vooral haar organisaties, zulks overwegende moeielijkheden zou opleveren. Maar wat de Maatschappij als zoodanig niet zal kunnen of zal willen doen, dat kunnen wel verschillende geneeskundigen te zamen op zich nemen. Zij hebben slechts een vereeniging, een vennootschap of iets dergelijks te vormen — hulp van niet-geneeskundige belangstellenden is natuurlijk niet uitgesloten —, welke zich ten doel stelt het oprichten en uitbreiden van toegelaten ziekeninrichtingen. Het behoeft geen betoog, dat de statuten het maken van winst moeten buiten sluiten. De aandeelen ontvangen een begrensde percentage. Wat overblijft, moet na behoorlijke afschrijving en reserve weer voor het doel bestemd worden.

Ik geloof, dat — gezien de bepalingen en vooral den geest van de wet — voor de geneeskundigen hier de weg open ligt, om door hun initiatief bereikbaar te maken, datgene wat de minister wil n.l. een snelle en doelmatige voorziening in de behoefte aan goede ziekeninrichtingen.

Mag ik het oordeel van mijn vakgenooten over dit denkbeeld vernemen? En tevens bericht ontvangen van hen, die willen medewerken? Dat behoeven niet zoo vele te zijn. Een betrekkelijk kleine groep kan reeds spoedig aanpakken.

Sneek, 22 Augustus 1920.

L. HERTZBERGER.